EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 9.8.2024
COM(2024) 999 final/2 -
DOWNGRADED ON 18.9.2024

2024/0207 (NLE)

Förslag till

RÅDETS GENOMFÖRANDEBESLUT

om fastställande av rekommendationer till åtgärder för att avhjälpa de allvarliga brister som konstaterats vid 2024 års utvärdering av Ungerns tillämpning av vissa bestämmelser i Schengenregelverket i fråga om grundläggande rättigheter i samband med gränsförvaltning och återvändande

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

En periodisk Schengenutvärdering av Ungern har i enlighet med artikel 4.1 b i rådets förordning (EU) 2022/922[1] om inrättande och användning av en utvärderings- och övervakningsmekanism för att kontrollera tillämpningen av Schengenregelverket, det fleråriga utvärderingsprogrammet 2020–2024[2] och det årliga utvärderingsprogrammet 2024[3] genomförts av en grupp experter från kommissionen och medlemsstaterna, med bistånd från observatörer från EU:s byråer och organ[4]. Syftet med utvärderingen var att kontrollera Ungerns genomförande av Schengenregelverket på områdena gränsförvaltning, återvändande, visering, polissamarbete, stora it-system (Schengens informationssystem) och dataskydd. Ett annat syfte med utvärderingen var att kontrollera att Ungern i sin tillämpning av Schengenregelverket respekterar de grundläggande rättigheterna.

Efter utvärderingen informerades Ungern om att man konstaterat allvarliga brister enligt artikel 2.10 i rådets förordning (EU) 2022/922 i tillämpningen av vissa av Schengenregelverkets bestämmelser, närmare bestämt att det inte ges tillgång till Ungerns asylförfaranden och att principen om non-refoulement samt skyddsåtgärderna i direktiv 2008/115/EG inte respekteras, vilket leder till kollektiva utvisningar. Den 9 augusti 2024 antog kommissionen i enlighet med artikel 22.2 och 22.3 i rådets förordning (EU) 2022/922 en utvärderingsrapport[5] med iakttagelser och bedömningar avseende de allvarliga brister som konstaterats. I enlighet med vad som föreskrivs i handledningen för Schengenutvärdering för tillämpningen av förordning (EU) 2022/922[6] innehåller utvärderingsrapporten bara iakttagelser som ledde till konstaterandet av allvarliga brister. Slutsatserna av utvärderingen av Ungern i dess helhet kommer, med undantag för de konstaterade allvarliga bristerna, att läggas fram i en utförlig utvärderingsrapport i enlighet med artikel 20 i förordning (EU) 2022/922.

Detta förslag innehåller rekommendationer om åtgärder för att avhjälpa de allvarliga brister som konstaterats i den rapport som antogs av kommissionen den 9 augusti 2024.

• Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området

Rekommendationerna syftar till att genomföra befintliga bestämmelser på det berörda området på ett korrekt och effektivt sätt.

• Förenlighet med unionens politik inom andra områden

Dessa rekommendationer har inga kopplingar till annan viktig unionspolitik.

---

1 Rådets förordning (EU) 2022/922 av den 9 juni 2022 om inrättande och användning av en utvärderings- och övervakningsmekanism för att kontrollera tillämpningen av Schengenregelverket och om upphävande av förordning (EU) nr 1053/2013. EUT L 160, 15.6.2022.

2 C(2019) 3692.

3 C(2023) 5300.

4 Frontex, EU:s byrå för grundläggande rättigheter, eu-LISA, Europol och Europeiska datatillsynsmannen.

5 C(2024) 9000.

6 C(2023) 6790 final, s. 42.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Artikel 22.4 i rådets förordning (EU) 2022/922 av den 9 juni 2022 om inrättande och användning av en utvärderings- och övervakningsmekanism för att kontrollera tillämpningen av Schengenregelverket och om upphävande av förordning (EU) nr 1053/2013.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Enligt artikel 22.4 i rådets förordning (EU) 2022/922 ska kommissionen för rådet lägga fram ett förslag om antagande av rekommendationer till åtgärder för att avhjälpa de allvarliga brister som konstaterats under utvärderingen. Det krävs åtgärder på unionsnivå för att stärka det ömsesidiga förtroendet mellan medlemsstaterna och säkerställa bättre samordning på unionsnivå för att garantera att alla Schengenbestämmelser tillämpas på ett korrekt och effektivt sätt av medlemsstaterna.

- **Proportionalitetsprincipen**

Artikel 22.4 i rådets förordning (EU) 2022/922 återspeglar rådets specifika befogenheter när det gäller ömsesidig utvärdering av hur unionens politik genomförs inom området med frihet, säkerhet och rättvisa. Mot denna bakgrund står detta förslag till rådets genomförandebeslut i proportion till det eftersträvade målet.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Ej tillämpligt.

- **Samråd med berörda parter**

Utvärderingsrapporten ska i enlighet med artikel 30.3 i rådets förordning (EU) 2022/922 och artikel 8 i rådets förordning (EU) nr 182/2011 läggas fram för efterhandssamråd i Schengenkommittén inom 14 dagar efter det att den antagits av kommissionen.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Ej tillämpligt.

- **Konsekvensbedömning**

Ej tillämpligt.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Ej tillämpligt.

- **Grundläggande rättigheter**

Skyddet av de grundläggande rättigheterna vid tillämpningen av Schengenregelverket beaktades under utvärderingen.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Ej tillämpligt.

5. ÖVRIGA INSLAG

Ej tillämpligt.

2024/0207 (NLE)

Förslag till

RÅDETS GENOMFÖRANDEBESLUT

om fastställande av rekommendationer till åtgärder för att avhjälpa de allvarliga brister som konstaterats vid 2024 års utvärdering av Ungerns tillämpning av vissa bestämmelser i Schengenregelverket i fråga om grundläggande rättigheter i samband med gränsförvaltning och återvändande

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av rådets förordning (EU) 2022/922 av den 9 juni 2022 om inrättande och användning av en utvärderings- och övervakningsmekanism för att kontrollera tillämpningen av Schengenregelverket och om upphävande av förordning (EU) nr 1053/2013[7], särskilt artikel 22.4,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

(1) Schengenområdet utan gränskontroll vid de inre gränserna bygger på att medlemsstaterna tillämpar Schengenregelverket på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Regelverket omfattar åtgärder på området yttre gränser, åtgärder för att kompensera för att det inte förekommer kontroller vid de inre gränserna samt en stark övervakningsram, vilka tillsammans stärker den fria rörligheten och säkerställer en hög nivå av säkerhet, rättvisa och skydd av grundläggande rättigheter, inbegripet skydd av personuppgifter.

(2) En periodisk Schengenutvärdering av Ungern har i enlighet med artikel 4.1 b i rådets förordning (EU) 2022/922, det fleråriga utvärderingsprogrammet 2020–2024[8] och det årliga utvärderingsprogrammet 2024[9] genomförts av en utvärderingsgrupp bestående av experter från kommissionen och medlemsstaterna, med bistånd från observatörer från EU:s byråer och organ[10]. Syftet med utvärderingen var att kontrollera Ungerns genomförande av Schengenregelverket på områdena gränsförvaltning, återvändande, visering, polissamarbete, stora it-system (Schengens informationssystem) och dataskydd. I samband med Schengenutvärderingar läggs även särskild vikt vid att kontrollera att tillämpningen av Schengenregelverket sker med respekt för de grundläggande rättigheterna.

(3) Sedan den senaste utvärderingen 2019 har den operativa miljön i Ungern förändrats avsevärt på grund av migrations- och säkerhetsriskernas utveckling i regionen. Även om migrationstrycket längs västra Balkanrutten är fortsatt högt har trycket vid den

[7] EUT L 160, 15.6.2022, s. 1.
[8] C(2019) 3692.
[9] C(2023) 5300.
[10] Frontex, Europol, eu-LISA, EU:s byrå för grundläggande rättigheter och Europeiska datatillsynsmannen.

ungersk-serbiska gränsen minskat de senaste månaderna. Rysslands oprovocerade och omotiverade anfallskrig mot Ukraina har dessutom omfattande konsekvenser för Ungern och hela Schengenområdet, vilket kräver fortsatt vaksamhet från den europeiska integrerade gränsförvaltningens sida för att begränsa säkerhetsrisker och värna Schengenområdets integritet.

(4) Under 2024 års utvärdering av Ungern konstaterades allvarliga brister i tillämpningen av vissa av Schengenregelverkets bestämmelser som rör grundläggande rättigheter i samband med gränsförvaltning och återvändande. Rådet informerades om detta den 4 juli 2024. De ungerska myndigheterna fick den 11 juli 2024 ta del av utkastet till rapport och deras kommentarer mottogs den 19 juli 2024. Den 9 augusti 2024 antogs rapporten om dessa allvarliga brister genom kommissionens genomförandebeslut C(2024) 9000.

(5) Rekommendationer bör utfärdas om avhjälpande åtgärder som Ungern omedelbart bör vidta för att komma till rätta med de allvarliga brister som konstaterats. Med tanke på iakttagelsernas karaktär, att de berörda förhållandena inte har förändrats och vikten av snabba åtgärder ges alla rekommendationer samma prioritet.

(6) Inom en månad från antagandet av detta beslut bör Ungern, i enlighet med artikel 22.6 i förordning (EU) 2022/922, utarbeta en handlingsplan för att genomföra alla rekommendationerna och avhjälpa de allvarliga brister som konstaterats i utvärderingsrapporten. Ungern bör överlämna handlingsplanen till kommissionen, som bör granska om den är tillräcklig, samt även till rådet. Ungern bör rapportera till kommissionen och rådet om genomförandet av sin handlingsplan varannan månad från den dag då meddelandet om mottagande av granskningen av handlingsplanen lämnades till dess att kommissionen anser att alla rekommendationer är helt genomförda.

(7) I enlighet med artikel 22.7 i förordning (EU) 2022/922 bör ett återbesök av gruppen för att kontrollera de framsteg som gjorts i genomförandet av rekommendationerna anordnas senast ett år efter dagen för utvärderingsverksamheten.

(8) Rekommendationerna har ingen inverkan på de åtgärder som Ungern bör vidta för att följa domstolens domar i mål C-808-18[11], C-823/21[12] och C-123/22[13] och som kommissionen övervakar i enlighet med fastställda förfaranden.

(9) Detta beslut kommer att översändas till Europaparlamentet och till medlemsstaternas nationella parlament.

HÄRMED REKOMMENDERAS UNGERN ATT GÖRA FÖLJANDE:

Ungern bör

1. upphöra att avlägsna tredjelandsmedborgare som rest in eller vistas i Ungern irreguljärt, inbegripet personer som har sagt sig ha för avsikt att ansöka om internationellt skydd i enlighet med artiklarna 3 och 4 i förordning (EU) 2016/399[14]

[11] Domstolens dom av den 17 december 2020 i mål C-808/18, kommissionen/Ungern, ECLI:EU:C:2020:1029.

[12] Domstolens dom av den 22 juni 2023 i mål C-823/21, kommissionen/Ungern, ECLI:EU:C:2023:504.

[13] Domstolens dom av den 13 juni 2024 i mål C-123/22, kommissionen/Ungern, ECLI:EU:C:2024:493.

[14] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 av den 9 mars 2016 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna), EUT L 77, 23.3.2016.

och artiklarna 4.4, 5.1, 6.1, 12.1 och 13 i direktiv 2008/115/EG[15], jämförda med artiklarna 18 och 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, för att säkerställa att tredjelandsmedborgare som söker internationellt skydd i detta territorium, inbegripet vid gränsen, faktiskt kan få tillgång till internationellt skydd,

2. ändra sin nationella lagstiftning och administrativa praxis för att ge nationella myndigheter juridisk befogenhet att hänvisa tredjelandsmedborgare som ansöker om internationellt skydd till berörda myndigheter inom ungerskt territorium och därmed fullgöra sina skyldigheter enligt artiklarna 3 och 4 i kodexen om Schengengränserna, jämförda med artikel 18 i stadgan,

3. ändra sin nationella lagstiftning och administrativa praxis för att säkerställa att tredjelandsmedborgare som inte har gripits i samband med irreguljär gränspassage, men som visas irreguljärt på ungerskt territorium och som uppfyller kraven för att bli föremål för ett beslut om återvändande får ett beslut om återvändande efter det att en bedömning har gjorts i det enskilda fallet, och att principen om non-refoulement följs i enlighet med artiklarna 5, 6.1, 12.1 och 13 i direktiv 2008/115/EG, jämförda med artikel 47 i stadgan,

4. vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa full respekt för principen om non-refoulement i enlighet med kraven i artikel 4.4 b i direktiv 2008/115/EG och artiklarna 3 och 4 i kodexen om Schengengränserna, jämförda med artiklarna 19 och 47 i stadgan, vad gäller tredjelandsmedborgare som grips vid den yttre gränsen efter en irreguljär gränspassage.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande

[15] Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna. EUT L 348, 24.12.2008.